

მშრომელთა გაზეთი

№ 10

მ

ა

თ

რ

ა

ს

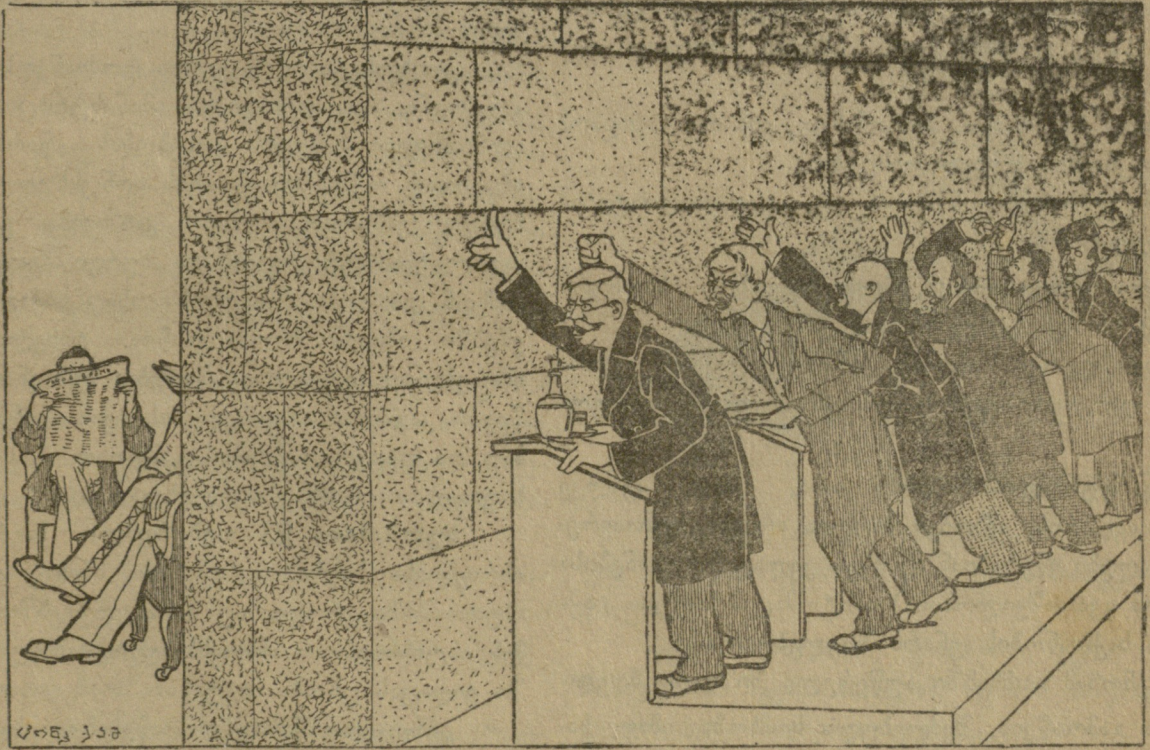
ი

1917

შინაარსი. 19—26—ეშმაკი. ჯორის ქუჩი—
ირ. ტოფაძე; ნიჭი შემოქმედი—სარასტონი; გამოცანა—
ვინა ვან? დამშვიდდით. დაქვრივებული ბარათი—ბუტუნა;
მესტვირული—კ. ნ—ლი; ახალ სენაკიდან—მაჩმანჯე; ღია

ბარათი—ბუტუნა; ფოსტა.
კარკაპტუმი: მქუხარე სიტყვა. ახლო წარ-
სული. ახლო მომავალი. რისხვა დადიანისა. უკანასკნელი რე-
ზერვი.

სახელმწიფო დუგა და მინისტრები

თავითაც ვერ გაიტან ასეთ კედელს, არა თუ მქუხარე სიტყვებით!

19-26

დასვლები სომხებში ჰქადაგებდნენ: „ერთ-ერთ ქართულ დაწესებულებაში არჩევნებია, თუ ფედერალისტები აირჩიეს დაიღუპებით ტფილისიდან აგყრიანო.“ ამნაირი ქადაგებით დაშინებული მასსა ეწერებოდა დასვლების ლაშქარში.“

„სახალხო ფურცელი“ № 806“

ორშაბათი 20 თებერვალი. ქალაქის სამმართველოში გამოცხადდა ვილაჯ უცნობი პირი და ფიცხელი კრება მოახდინა. აი შემოკლებით კრების ოქმი.

უცნობი. ბ-ნებო, საქირაა ზომების მიღება. მომავალ კვირას „ერთ-ერთ ქართულ დაწესებულებაში არჩევნებია. თუ ფედერალისტები გავიდნ სომხების საქმე ცუდათ წავა. აქედან უთუოდ აგყრიან.“

ალ. ხატისოვი. მოითმინეთ, ვინ თუ გავიდაო? **უცნობი.** ფედერალისტები..

მ. ჯაბარი. ვინ არიან ეგ ფედერალისტები? ქართველებია?

ალ. არღუთინსკი. ფედერალისტი სადაური ქართველი იქნება, უცხო სახელია.

ათაბეგოვო. ამდენი ხანია ქალაქში ვცხოვრობ და ასეთი ტომის შესახებ არაფერი გამიგონია.

გ. უურული. როგორ არა, არიან. ცალკე ტომი არ არის, ამბობენ პარტია არისო. უმთავრესად ქალები ეწერებიან (განურჩევლად წლოვანებისა და არა გვარიშვილობისა) ამიჟომაც პარტია აქტიურ საქმიანობის უნარს მოკლებულია.

ცნობამ სომხებში აუწერელი შიში და მღელვარება გამოიწვია. შეძლებული სომხობა იმავე საღამოთი შეუდგა გახიზვნის თადარიგს. შიშს ქვეშ დარჩა მხოლოდ შეუძლო კლასები, ავტომობილის ფასმა ერთი ასად აიწია. გადასწყდა გაიგზავნოს დასვლები დასახმარებლად 25000 გადმოხვეწილი სომეხი.

სამშაბათი 21 თებერვალი. ადგილობრივი

თათრები საგონებელში ჩავარდნენ. „აჩყ-სოზის“ კორესპოდენტს ინტელიგენტთა წრეში განუცხადებია: „ერთ-ერთ ქართულ დაწესებულებაში არჩევნებია, თუ ფედერალისტები გავიდნ, ისლამს შავი დღე მოელის“ო. საზარელი ცნობა უკვე გადაეცა ბაქოს მუსულმანებს. ბორჩალოში მზადებას შეუდგენ თფილისიდან ხალხის გასახიზნათ. ბაქოს მუსულმანთა საქველმოქმედო საზოგადოება ბარაკებს ამზადებს გადმოხვეწილთათვის. ექ. სულთანოვის რჩევით დასვლების დასახმარებლათ უნდა გამოიგზავნოს 18000 ბორჩალოელი ბეგი. მღელვარება მექისებშიაც გადავიდა. მწიგნობრები იკვლევენ, თუ რა ხალხია ეს ფედერალისტები. საერთო შიში სუფევს!

ოთხშაბათი 22 თებერვალი. ადგილობრივი რუსთა კალონია აუწერელ მღელვარებას განიცდის. მართველ წრეებს ცნობა მისვლიათ:

„ერთ-ერთ ქართულ დაწესებულებაში არჩევნებია, თუ ფედერალისტები აირჩიეს რუსთა საქმე ხიფათში ჩავარდებაო.“

კითხვის გამოსარკვევათ როძიანკოს დებეშები გაეგზავნა. ადგილობრივი ადმინისტრაციაც იკვლევს აღნიშნული პარტიის არსებობას. წარსულში ის არავითარ ოქმებში არ არის აღნუსხული. ადგილობრივმა ქვემარტ რუსთა კავშირმა გადასწყვიტა უღალატოს ტრადიციას და ზურგი შეაქციოს ბნ სამსონ დადიანს, რომელისთვისაც საქალაქო არჩევნებში იმდენი შრომა გასწია. დასვლების დასახმარებლათ მიღებულია ზომები: იგზავნება 60000 წვერი კავშირისა დასვლეზისათვის კენქის მისაცემათ და ფედერალისტთა გასვლით მოსალოდნელი ხიფათის თავიდან ასაცილებლათ.

ხუთშაბათი 23 თებერვალი. ჩაგრული ერი ისრაელისა ბევრი გასაჭირის მნახველია, მაგრამ ისეთი შიში, როგორიც მან ამ დღეებში გამოსცადა მის ისტორიის არ ახსოვს! ადგილობრივ სინაგოგაში ვილაჯას ცნობა მიეტანა:

„ერთ-ერთ ქართულ დაწესებულებაში არჩევნებია, და თუ ფედერალისტები გავიდნ ებრაელთა ერს დიდი განსაცდელი მოელისო.“ შეშინებულს დედებისა და მცირე-წლოვანთა ცრემლი ზღვას ერთოდა. რაბინის თავმჯდომარეობით გადასწყდა გამოიწერონ ებრაელები ცხინვალიდან, სურამიდან, კულაშიდან და აგრეთვე რუსეთის დასავლეთ გუბე-

რნიებიდან, რიცხვით არა უმცირეს 15000 კაცისა, რათა დაახმარონ დასელებს ფედერალისტების დასამარცხებლათ. დაწესდა ცალკე ლოცვისა და მარხულობის დღეები მოსალოდნელი ხიფათის თავიდან ასაცილებლათ. გამოიწერეს ისტორიის საუკეთესო მკოდნენი. იმათ ვვალეებათ გამოკვლევა იმისა, თუ რა ხალხია ეს ფედერალისტები, რომლებმაც ასეთი შიშის ზარი დასცეს კავკასიას.

პარასკევი 24 თებერვალი. გერმანელთა კოლონიებში დიდი ხანია ჩუმი ფაცი-ფუცი შეიქნა. ყველას რაღაც საიდუმლო შიშის გამომეტყველება აღბეჭდვია სახეზე. ადგილობრივ ბერძნებთან ჩუმი მოლაპარაკება აქვთ. გუშინ ერთ ფარულ კრებაზე აშკარა შეიქნა შიშისა და მოუსვენრობის მიზეზი:

„ერთ-ერთ ქართულ დაწესებულებაში მოსალოდნელია არჩევნები, თუ ფედერალისტები აირჩიეს გერმანელთა ტომს (და მათთან ერთად ბერძნებს) შავი დღე მოვლით“ო.

უმავთულო ტელეგრაფების (ან იქნებ წყალქვეშა ნავების) საშვალეებით შეეკითხნენ ჰინდებურგს და იმან ურჩია გაუგზავნონ დასელებს დასახმარებლათ 7,000 კოლონისტი ნემეცი და ამდენივე ბერძნები. ამავე საკითხის შესახებ ბკობა ჰქონიათ სოფიაში. კრებას დასწრებია ენვერ-ფაშა, მაკენზენი, ფერდინანდი და ბერძენთა ჰენერალი პაპანდოპულიდისი. აღნიშნულ კრებასაც, რასაკვირველია, ისეთივე გადაწყვეტილება მიუღია, როგორც ჰინდენბურგს.

შაბათი 25 თებერვალი. თფილისელმა ფრანგთა კონსულმა დიდის საიდუმლოებით ინახულა ინგლის-იტალიის კონსულები და დახურულ კარებში მ საათს ესაუბრა მათ. რაიტერისა სააგენტოს ცნობით:

„ერთ-ერთ ქართულ დაწესებულებაში მოსალოდნელია არჩევნები და თუ ფედერალისტები აირჩიეს ინგლის-საფრანგეთ-იტალიის საქმე უკულმა დატრიალდება“ო.

ლოიდ ჯორჯმა ამის შესახებ პალატაში ვრცელი სიტყვა წარმოსთქვა. აგრეთვე სიტყვას იტყვის პუანკარე პარიზში და ბოზელი რომში ამბობენ იაპონიის პრემიერ მინისტრი ბარონი ხვიტი შეეკითხა პეკინს, თუ რა გზას დაადგება ჩინეთი თფილისელ ფედერალისტებთან დამოკიდებულების გამწვავების დროს. პასუხს საიდუმლოთ ინახავენ.

ინგლის-საფრანგეთ-იტალიამ დიდი დახმარება აღუთქვა დასელებს ფედერალისტებთან ბრძოლაში.

კვირა 26 თებერვალი. საშიშარი დღეც დადგა. შემოხვეწილ ეროვნებათა შიშმა უმაღლეს წერტილს მიადწია. სახალხო სახლში „ერთ-ერთი ქართული დაწესებულების არჩევნები დაიწყო.“ ბარგი სულყველას შეკრული ჰქონდა. ხალხში ათას გვარ ქორებს ავრცელებდნენ.

— ამბობენ სამსონ დადიანმა მოიხმო ერასტო ტოროტაძე და უთხრა—წადი, წაიყვანე თედორე ლლონტი და სადილობამდე გაანადგურეთ დასელებიო.—ერასტო დაეთანხმაო—რაკი უღალატე ბარემ კიდევაც გაანადგურებო.—ამბობდა ერთი უცნობი და თითველ ასეთ სახელებზე უცხოელებს შიშის ქრუანტელი უვლიდა.

მ კ ი თ ხ ა ვ თ ა ნ .

მკითხავი. ადექი, შვილო, თქვენი პარტია უთუოდ გაიმარჯვებს. გუშინ ქერის მარცვლები გავშალე...

თედო. გმადლობ, გმადლობ, ჩვენო იმედო; სამაგიეროთ ჩვენმა პარტიამ ხუთასი მანეთის საქველმოქმედო ბილეთები იყიდა.

— მე ჩემი თვალთ ვნახე წუხელსალამოს თედო ლლონტი მკითხავ ფეფიკოსთან იყო. მუხლ მოდრეკით ევედრებოდა მის მხარეზე გადასვლას. ფეფიკო დაეთანხმა, დღეს არჩევნებზე მოვა და შე-

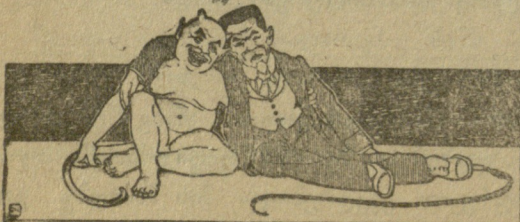
იძლება კენჭიც მისცესო, ამბობდა მეორე უცნობი და ცეცხლზე ნავთს ასხამდა.

ხალხიც მოგროვდა. 25000 გადმოხვეწილი სომეხი ვერის ხიდის გაღმა, ანანოვის სახლის დასწვრივ დაბანაკდა და რიგს ელის. ვერის სასაფლაოს დაბლა, მტკვრის მარჯვენა ნაპირზე დაირაზმა 18000 ცხენოსანი ბეგი ბორჩალოს მარჯიდან. დიდი-მთავრის ქუჩა, სახალხო სახლიდან, ვიდრე ვორონცოვის ძეგლამდე 60000 ქეშმარიტ რუსთა კავშირის წევრებმა გააკავეს. ებრაელთა 15000 მშველი ჯარი მეორე სავაჟო გიმნაზიის ეზოში ჩასაფრდა. 700 მგერმანელ-ბერძენთა რაზმი კირკის ქუჩაზე ჩამოდგა. ხოლო ნაშუადღევის ხუთ საათზე სალიანის მხრიდან მტკვრით ამოვიდა (ხაშურისკენ ბლოკადა) ინგლისის სამხედრო ფლოტი წყნარ ოკეანიდან ციმბირის გზით გადმოყვანილი. ამან აუწყრელი სიხარული გამოიწვია მოკავშირეთა შორის.

ბრძოლამ სასტიკი ხასიათი მიიღო. ფედერალისტებმა მთელი ქვეყანა განცვიფრებაში მოიყვანეს. მთელი პარტია, არა თუ ფეხზე დადგა, არამედ ვისაც აღარ შეეძლო ფეხზე დგომა ისიცა გამოჰყავდა თავისი დახმარებით სახელოვან ბელადს ქართველი ფედერალისტური ერისას თედორე ლლონტს. ბრძოლას დაესწრო თვით პოეტი ი. გრიშაშვილი, რომელიც დღევანდელ „სახალხო ფურცელში“ გემნაზისტების შავ ფართუკს შესანიშნავ ლექსს უძღვნის.

სალამოს თერთმეტ საათზე გამოიკვია არჩევნების შედეგი. დასელების კინდიდატებს მიეღოთ 1280 ხმა (მიუხედავად 125000 გარეშე დამხმარისა) და ტოროტაძის (ანუ ფედერალისტების კანდიდატებს) 722 ხმა. ასე უსარგებლოთ ჩაუარა ფედერალისტებს 500 უფასო ბილეთმა და ასე გადარჩენ საქართველოში მცხოვრები უცხოელები აყრასა და გადასახლებას.

ეშმაკი.

ჯორის ქურდი

დღეობაში მიდიოდა იმერელი აზნაური; ჯორზე იჯდა და მიჰყავდა როგორც კარგი ბედაური... ერთმა მგზავრმა, უცაბედათ, ამ ჯოროსანს გაჰკრა გვერდი; მან იწყინა. შეიგინა, და უწოდა მას თავხედი... მან ბოდიში მოიხადა, დამცირება თუშცა ნახა, მაგრამ შურის ასახლავდად გულში კი ღრმად ჩაიმარხა. აედევნა შორი ახლო, არ დაჰკარგა მისი კვალი, გულის ძვერით მოელოდა ვისთან იყო მიმავალი. და მართლაც მისი ზრახვა მოიყვანა სისრულეში. ჯორი იგი მასპინძლიდან გააპარა ჩუმად ბნელში. მეორე დღეს სძებნეს ქურდი, მგრამ კვალიც კი ვერ სცნესა; „გვანდა ქვესკნელს ჩანაძრომელს ანუ ზეცად ანაფრენსა“... დრო გავიდა... ერთხელ დაბად, მიკიტანთან, ჯორის ქურდი შამოუჯდა სუფრის ბოლოს, მოიხადა თავზე ქუდი. მოითხოვა სასადილოთ მწვადი, პური და „სვირული“ აზნაურიც მოიძურწა მუნ ზარხომად გადაკრული... (იმ განზრახვით ვით სჩვევიათ, წოწილისტ აზნაურებს: იქ განჩდება, სადაც ყნოსვენ ღვინოს, მწვადს და ხაჭაპურებს.) ჯორის ქურდმა ძმა ბიჭურათ დაპატიჟა... სიტყვა გრძელი გააბეს და ილაღობდენ სტუმარი და მასპინძელი. ამან ეს სთქვა, იმან ის სთქვა,

გაიმართა რა მსჯელობა,
წამოუწყეს ერთმანეთსა
გულიანი დღეგრძელობა.
ბოლოს უთხრა მასპინძელმა:
იმედია მომაპყრობ ყურს;
სადღეგრძელოს წარმოვთქვამ და
იმედია დასცემ დასტურს.
ეს ღმერთმა მას გაუმარჯოს,
ადღეგრძელოს იგი ამით
ვინაც ჯორი ბოთლში ჩასვა
სასწაულით ან სხვა რამით.
კოტრიკანა აზნაურმა
ვერ გაიგო მისი სიტყვა;
და დაუწყა გაკვირვებით,
მას ნათქვამის გამოკითხვა.
მან მიუგო: "შენი ჯორი
მე მოგპარე, არ იწყინო!
ახლა დახე ამ ბოთლიდან
როგორ მოხტის ჯორის ღვინო.
ისიც მიხვდა. უთხრა:— ყოჩაღ!
რომ გასულხარ კაცი ღელოს;
მე მომწონხარ... შურს არ ვიძევ,
და ჰა ვსვამ შენ სადღეგრძელოს...
ესა სთქვა და მყის გადაჰკრა,
გადახვია ძმურად ხელი;
„შერიგების პური ქამეს,“
იმ სადილათ გემრიელი...

ი. რ. ბოგაძე.

ნიჭი უაზრობელი.

ბატონი მორიელის დებულება, თითქოს ქართველ ხალხს მხოლოდ მიმბაძველობითი ნიჭი ჰქონდეს და წახედულობაში პირველი ადგილი ეჭიროს სხვაერთა შორის, ჩვენის ფიქრით, სავსებით მართალი არ არის. კიდევ მეტიც, ჩვენ გვაქვს საკმაო საბუთები ამ დებულების გასაყალბებლად. მართალია ეს საბუთები უკანასკნელ დროს მოვლენათა რიგს ეკუთვნიან, გარნა თუ ჩაუკვირდებით ჩვენი ცხოვრების არც ისე შორეულ წარსულს—უტყუარ ნიშნებს იქაც შევამჩნევთ მათის არსებობისას. გვიკვირს, როგორ გამოეპარა ეს გარემოება ჩვენი სულ-

მნათი სოლომონ ზურგიელიძის შემოქმედების უნიკიერეს მცოდნეს ბ. მორიელს, ან როგორ არ მიაკცია ყურადღება ამ გარემოებას ჩვენმა ბ. ეშმაკმა. ნუ თუ ქართველთა ნიჭის უტყუარი ნიჭიერობის ნიშნები არ უნდა გვახარებდეს? მაგრამ, აჰა, სად არს ჭეშმარიტი მოტრფიალე ქართველთა ჰენიოსობის ამოძახილისა, სოლომონ ზურგიელიძის შემდეგ?

დღეს ხომ ყველა („სახალხო ფურ.“ თან ერთად) მომჭირნეობაზე ლაპარაკობს—მას ეტრფის და ელოლიავენბა. მომჭირნეობა სმაში, ჭამაში, ჩაცმაში, დროში და სხვაში და სხვაში გარდაიქცა ჩვენის ცხოვრების მოტოდ (ეს სიტყვა და სხვა ბევრი ამდაგვარი „ს. ფრ.“ ის „ახალ მოსულის შენიშვნების“ მწერალმა*) ისარგებლა წმ. ესტატეს ცხოვრებიდან რათა გვაზიარნოს ძველ ქართულ კულტურას). ქართველობამ აღდო აულო ცხოვრების ახალ ვითარებას და ამ თავითვე შეუდგა ეკონომიას და თუ სმაში, ჭამაში, ცმაში ჯერ-ჯერობით ეს ვერ განახორციელა, დროის ეკონომიას ისე დიდებულათ ასრულებს თავისი ახალი გამოგონებით, რომ ამ აღმოჩენით პირველ ადგილს დაიჭერს ნიჭიერ ერთა შორის. პატივი და დიდება ამ ნიჭს შემოქმედს,

ჩვენი ცხოვრების ერთ-ერთ ნაკლს შეადგენს და შეადგენდა ჩვენი საქმიანი კრებების მეტის მეტი გაქიანურება. თითველ საკითხს ყოველი კრება მთელ თავის დროს ანდომებდა. ამის მიზეზი უმთავრესად ის იყო, რომ კრებების წევრს ყველას სურდა თავისი თუ სხვისი აზრი ეთქვა თუ გაემიორებია**) საქმიანი თუ უსაქმო სიტყვა წარმოეთქვა და გული მოეფხანა. ამასთანავე ლაპარაკობდენ მორიგეობით და ყოველივე ეს მეტის მეტათ ბევრს დროს თხოულობდა: კრებებიც ძალა-უნებურათ უნდა გაპარასკებლიყვენ და საქმეთ შეფრხება მოსვლოდათ. ამიერიდან ეს ასე აღარ იქნება. იქნება ძველი საქმიანი სიტყვები ძველებურადვე, არ იქნება გრძელი, გაპარასკებული კრება. ენის ქავილიც დაკმყოფილდება და საქმეც გაკეთდება. ამიერიდან ბ. ეშმაკის სიცი-

*) აღზად თედორე ღლონტის მიბაძვით. (აქა მიბაძულობა მორიელის პროგრამითა).

**) ეხლაც გვახსოვს პატივისცემული გ. ყაზბეგის მოსწრებული შენიშვნა:—რასიტყვით მნებო იმის შესახებ, რაც ბ ნმა პავლემა ბრძანა და ბ ნმა რეზომ განიმეორა?!!

ლი და სიხარული ჩვენი გრძელი კრებების გამო უკბილო ოხუნჯობათ გადაიქცევა. გაოცებული მკითხველი, ალბად, იფიქრებს, ეს შეუძლებელიაო: დაუსრულებელი სიტყვები და დასრულებული კრება! წარმოუდგენელია, მაგრამ საქმეც იმაშია და ქართველთა შემოქმედებითი ნიჭის ჰენიოსობა სწორეთ იმაში მდგომარეობს, რომ ეს შესაძლებელია. ერთ-დაიმავე კრებაზე, ერთდა იმავე საკითხზე, ანდა უფრო ხშირად სხვა და სხვა საკითხებზე, ერთდა იმავე დროს ლაპარაკობს რამოდენიმე ორატორი ანდა მთელი კრება ერთად. ორატორთა რიცხვში შედიან, რასაკვირველია, კრების თავმჯდომარე, მისი ამხანაგები და მდივნები. ასე რომ ყველა საკითხები ერთბაშად, მთელი კრების მონაწილეობით სწყდება და სხდომებიც დროზე თავდება.

უფრო სასიხარულო ისაა, რომ ეს აღმოჩენა უკვე შეიქრა ქართველთა ცხოვრებაში და გაბატონდა კიდევ. პირველი ნაბიჯი გადაიდგა ცისფეროსნების საღამოზე თფილისში და თუ სხვა მხრივ ეს „ახალი ხელოვნების საღამო“ მეტად შინაარსიანი იყო, ამ მხრივ ხომ პირველ თქმა მას ეკუთვნის.

საღამოს პირველი მუხლის ასრულების დროს იაშვილის სიტყვასთან ერთად იმავე საკითხზე თუ, იმდაგვარზე სკამებიდან და არა ესტრადიდან ლაპარაკობდა რეზო გაბაშვილი. აქ რო ლაპარაკი მორიგეობით ყოფილიყო საღამო ერთი საათით ვეიან მაინც გათავდებოდა (3-ში საათის მაგივრ. 4 საათ.), რადგან გაბაშვილი, როგორც იაშვილი, ერთი საათი ილაპარაკა და ეს დრო ხომ საღამოს უნდა წამატებოდა. უშველოს ღმერთმა რ. გაბაშვილს, რომ იხსნა დამსწრე საზოგადოება ამ ტანჯვისაგან. აი თვით ნიმუში ამ გვარათ კრების წარმათვისა:

პ. იაშვილი: ჩვენი მთვრალი ძმები...

რ. გაბაშვილი (იმავე დროს) ჩვენი ლოთები...

იაშვილი წითელ ღვინოში...

რ. გაბაშვილი (იმავე დროს) მასხარა კლოუნები, უნიჭონი და სხ.

ასეთივე წესით მოხდა კრება სურამის კოპერატივისა. აი რას იწერება თ. აზრის კორეპონდენტი: „როცა გამგეობის ერთი წევრი გამგეობის მოხსენების კითხვას იწყებს, ბ. შალიბაშვილი პარალელურად იწყებს თავის „რეჩს“ („თაზი“ № 28 917 წ.) უფრო გაბედულათ ამ ახალი აღმოჩენით ისარგებლა კოპერატორთა ყრილობამ. მაგალითად ცხრა თებერვალს დილის კრებაზე დროის ეკონომიის მიზნით გამოწვეულ შემდეგს სურათს ჰქონდა ადგილი—

დარჩია, Потому что есть общий капитал кооперации, ест интернациональное, всеобщее движение და სხვა.

თ. ლლონტი (იმავე დროს) სენ-სიმონ-ფურიე-დან დაწყებულ ჩვენს დრომდე ანვითარებს კოპერაციის ეროვნულ.

ტყავაძე (იმავე დროს) საპროტესტო სიტყვას ამბობს.

ბ. ფ. (ლანჩხუთის წარ. იმავე დროს) ამასთანავე მოუწოდებს მოკლე სიტყვაში პირველ ორატორს განაგრძოს ლაპარაკი (რადგან მან წყალი დალია).

მღვდელი. (წარმომ. იმავე დროს თავის სიტყვაში იცავს იმ აზრს, რომ ყრილობა ერთგვარი სკოლაა და ჩვენ ყველას გულ დასმით უნდა მოუსმინოთ.

ჩინოსანი. (წარმომად. იმავე დროს) თავის გრძელ სიტყვაში ამბობს, რომ ჩვენ საქმე გვინდა და არა გრძელ-გრძელი სიტყვა-ლაპარაკი.

(თავმჯდომარე. იმავე დროს) Т. К. я не знаю местных языковъ, прошу говорить по русски.

პ. კ. აუტრჩიოთ დავმჯდომარეს ქართულის მკოდნე დამხმარე, აირჩიეს კიდევ და სხვა და სხვა აღძრულ საკითხებზე რეზოლიუციებიც მიიღეს. ჩვენ სრული იმედი გვაქვს, რომ ეს ახალი საშუალება კრების განმართვისა ფართოთ მოედება საქართველოს და ძვირფას ნაყოფს გამოიღებს კიდევ და განა ცხადი არ არის ამ ნაყოფის სიკეთე? ეს ახალი აღმოჩენა რომ არ ყოფილიყო განა შეიძლებოდა კოპერატორთა ყრილობის ასე ადრე გათავება? ამის ერთად ერთი მიზეზი კრების წარმართვისთვის ეს ახალი საშუალება იყო, რაიც ააშკარავებს ქართველთა ნიჭის ჰენიოსობას, და ამის შემდეგ კიდევ იტყვიან ქართველებს შემოქმედებითი ნიჭი არა გვაქვსო?

„მიეცით ნიქსა გზა ფართო — პატივისცემა ღირსებას“ ანდროგორც უკეთა სთქვა ჩვენი ცხოვრების ფარანმა უკვდავმა სოლომონ ზურგიელიძემ:

„ნიქია იგი, რაც არის...“

მას უნდა მიეცეთ შარაო!!

მარტოკა გვარიშვილობა პრასა და ნიხურია.“

გამოცანა

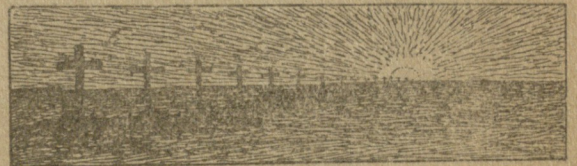
(დიდი—ჯიხაიშისთვის).

ვისაც ჩვენში გაუვლია,
 იცნობს დიდსა ჯიხაიშსა,
 ქალებს, ვაჟებს აქაურებს,
 საქებარსა იმათ ჯიშსა;
 ის ამოხსნის გამოცანას,
 ქვემოთ ნათქვამ—დანაწერსა
 და მიიღებს სააღდგომოთ
 ტკბილი პასკის დიდ ნაჭერსა.
 ასეთ ქრთამსა მისთვის ვხარჯავთ,
 რომ მკითხველი გაისარჯოს
 და საგანი გამოცანის
 უმიზნოთარ დაისაჯოს.
 ხოლო თუ თვით შეიწუხებს
 ეს ყმაწვილი თავსა ძებნით
 და უშიშრათ განაცხადებს
 ვინაობას თვისი ნებით,
 მაშინ ბატკანს შევთავაზებთ,
 ვიცით მისი გემო ტკბილი
 (ტრადიციაც ასეთი აქვს
 ხორცი უვეარს შეტად ჩვილი).
 მაშ მო საგანს დაუბრუნდეთ,
 ნუღა ვკარგავთ დროს უბრალოთ,
 ნუღა დავტოვებთ გზასა განვლილს
 შეუმჩნევლათ და უკვალოთ.

ტყვილათ ყოფნა და ყილი
 ჩვენში მოდათ გადაიქცა,
 ამა საქმის მიმდევარი
 ბევრი წახთა და წაიქცა.
 მარა ერთი უშიშარი
 გამოგვადგა ასეთებში
 ქერა არის (ანუ რიჟა)
 მით ირჩევა თავის ძმებში;
 დაყილობს, დანავარდობს,
 სიამაყეც თან დაჰყვება,
 თუ სტუმრობა გაიგონა
 აქეთ-იქეთ გზებს ჩაჰყვება.

ცხრაჯერ მივა ერთ ადგილას,
 სუნით ეძებს მასპინძელსა,
 მოანდომებს ასეთ საქმეს
 კვირას, თვეს და თუნდა წელსა.
 რაც მე ვიცნობ სულ ყიალებს,
 დასეირნობს ის ბაზარში,
 დინჯათ იცის სიარული
 და შეყურებს ყველას თვალში.
 იქნებ ვინმემ დაპატიყოს
 გადიგრიხოს მან უღოვაში.
 სუფრის თავსა რომ წამოჯდეს
 და შეიქნეს ტოლუბაში.
 ამგვარ ტიპებს თავი მოსწონთ
 და ჰგონიათ სხვა ვერ იცნობს,
 (საეჭვოა მან თავისი
 სულელობა თვითვე იგრძნოს).
 ტრაბახი და თავის ქება
 (უამისოთ რა იქნება)
 სხვისი კილვა სხვისი ლანძღვა
 საქორიკნოთ საქმის ბანძღვა,
 ტრილისტა და ფრაპ-ბაქარა,
 (კარტის იცის თვლა ჩქარ-ჩქარა)
 ღვინო, კრივი, ჰარალალო—
 —ამით არის მუდამ მთვრალი...
 და თუ გნებავთ, რომ გაიგოთ
 ეს ყმაწვილი თეთრ თმიანი,
 სადმე ტყვილა იტრაბახეთ:
 —საცივი გვაქვს ღღეს წვნიანი...
 მყისვე განჩდეს, მოგიგონოთ,
 გულს დარდები მოგიფონოთ
 და ქეიფი თუ არ დახვდა
 ეს ვერაფრათ მოგიწონოსთ.

3065 შარ?

ახლო წარსული

ვ. ა. გ.

— ხედავთ, აი ეს კაცი, ასე მედიტურათ რომ დადის, თურმე წერა-კითხვის
სახოგადოების წევრი ყოფილა
— ოჰოოო!

ახლო მომავალი

— ამბობენ, აი ეს მოხელე წერა-კითხვის საზოგადოების წევრი არ არისო!
— ნუ თუ, ნუ თუ!

ლაქვრივებული ბარათი

I

„შეგობარო! თუ გაგვყარა ცრუ ცხოვრების წესმა კრულმა
თუ ვერ განახე მომავალში მხიარული მხიარულმა“
სულის ტანჯვა გულს დამიწვავს გულის ცეცხლი შეშლის გრძობას
აწ შენ განდობ სულის სწოროა ჩემი ყოფნის გამოცნობას.

შენი ბინდილია.

II

ამ ბარათით ჩემი სულის ობლათ ლტოლვა გადმოგეცი
შენ კი იგი შენის ხელით უხმოთ უკან დამიბრუნე?
ხომ შეხედე ნაკუწ-ნაკუწ დავხიე და გადავყარე
რადგან ამას როგორც სიკვდილს შენის ხელით არ ველოდი.

ან გიჟი ხარ ან რეგვენი თუ ბოროტი ვინმე მხეცი
პირიკულმა დამიყინე საეტლო და ბედის ჰუნე?
არც ის ვიცი ყველა ამით გაწყინე თუ გაგახარე
მხოლოდ მახსოვს ის წუთები გულზე მაწვეს როგორც ლოდი.

ისე უხმოთ რომ გაგშორდი ჩემთან მცირე ხანდასმული
თუ წინასწარ გადასწყვიტე გიფიქრია ერთობ ცუდათ
შენს წასვლამდე მე გავსჩხრიკე გესლიანი შენი გული
რომ უთუოდ გამიხდიდი ჩვენ სახსოვარ კაბის კუდათ.

(ჩხრეკის შემდეგ მწუხარებას გაკვირვებაც დაემატა
რა შენს გულში დავატყვევე მე „ყანწების“ „შავი კატა“).

რა ყოფილა, ბოშო, აგი კატების და ქალის ჯიში
„ბრძენ სოლომონს“ მართლად უთქვავს: „სჯობს სიშორე დიაცისა“
როცა სულში ჩაგვიძვრება დაიუფლებს რაკი გულსა
მაშინ გარბის ახალს ეჭობს აღარ მოსწონს ძველი ბინა.

არც სინდისის ნატამალი არც ნამუსის ანგარიში
ვერც შორდები არც დაგინდობს აფთარია მაშინ ისა
ტალახში სვრის ფეხით თელავს იმ შენ წმინდა სიყვარულსა
რადღათ გვიკვირს? როცა ევამ აღამიც კი შეგვიცდინა.

როგორც აგი ლექსთა წყობა, ამიშალე აზრი გრძნობა
 თუ მე არა თავი შენი მოიგონე შეიბრაღე
 რას გავს შენი საქციელი რაუყავი მეგობრობა?
 შეინანე ვე ცოდვები, შეინანო გიჯობს მალე.

ბინდილაი.

P. გ. ამ ბარათს რომ კითხულობდენ ორი მიჯნური ქაღები
 (თუ როგორ შევხდი ნუ მკითხავთ მკითხველო თუ გებრაღები)
 საექვო იყო შევნიშნე არ მოვაშორე თვალები
 ეოვბარე იგი—, გავლექსე საქმე ვქენ საკოქმანები.

გუბუნა.

მესტვირული

(რკინის გზის მთავარ დეპოს)

ეშმაკთა ბრძანებლო,
 გთხოვ მათხოვოთ სტვირია
 თუ სხვაგან საქიროებს,
 დეპოს უფრო სკირია.

მთავარ დეპოს მივუღექს
 მიბოძეთ დასტურიია
 არც ვაწყენ, არც ვაამებ,
 თუ დამიგდეს უფრია.

პირველ მიუღიღინოთ
 კანტორაში მსახურებს,
 ყოველ ღამ კარტ-ნარღზედა
 თამაშით შენახურებს.

მემანქნეთ, თანაშემწეთ,
 და ძმათა მათ ერთადა
 მახუტი გაუხდიათ
 სათაყვანოთ ღმერთადა.

ზეინკლებს, მექვაბებს
 არ ახსოვთ არაფერი
 დღე და ღამ მუშაობით
 არ აძევთ კაცის ფერი,
 სულ ერთიან გადაჰყვენ
 აკორდის ჰირს, სნებასა
 და საქმე დიდებული
 მისცეს დავიწყებასა.

სლესართა ხელქვეითნი
 დიდი ვინ, თუ პატარა,
 სატანამ, როგორაც სჩანს
 თავის გზაზე ატარა.

შეგირდებ-სტოროკები
და მათთან მუშა შავი,
ენა აქვთ დაკეტილი,
მითია საცოდავი.

მეფეშტე „მედნიკები“
შემდეგ „კაჩეგრები“
უნდა ესთქვა (თუმც არა მსურს
მყავდეს ბევრი მტრებია)
მათრახის კუდს ელიან
უნდათ წატკაცუნება,
სულ რომ არ დაიფიწყონ
ძველი დრო და გუნება.

პარკელებსაც არ აწყენს
რო შევამყო ძალიან,
საზოგადო საქმისთვის
აღარც იმათ სცალიან.
„აკორდის“ და „ვეჩერის“
შეპყრიათ დიდი ჭირი
ღირსეულ მათ შემკობას
ვერც შესძლებს ჩემი სტირი.

სხვა მუშებზე ისინი
მოწყვეტილი არიან
სოლოლაშვილს შესტრფიან,
მხოლოდ მას შეჰხარაიან.
გაზეთების კითხვა ხომ
მათთვის უცხო ხილია!
(დღე და ღამ მუშაობენ
განა რა სირცხვილია?)

ბ. ნ - შილი

ახალ-სენაკილან

ისეთ დროსა, როს ცხოვრება
ითხოვს საქმით გზისა კაფვას
და უარყოფს ყველა იმათ,
ვინაც მარტო სიტყვებს ჩმახავს,
დიდის რიხით და ზემით
გამოვიდა ჩვენი მიხა.
მისებურად მარჯვნივ, მარცხენივ
ათასგვარათ დაიგრიხა
და მჭეპარე გამყივანით
გადმოსძახა ხალხის კრებას:
ყოველ საქმეს საზოგადოს
საძირკველად შრომა ედვას.
ვინც იშრომებს, ვისაც ძაღუძს
ხალხის წრფელი სამსახური...
მაგრამ, ამდროს შეაჩერეს...
მიხას დარჩა ნიახური!
გავიხედე ალე სტირის
ძიკინია იბერება
და იმათი მშრალი სიტყვა
უშედევოთ სადღაც ჰქრება.
მე კი ამდროს მომაგონდა
კრილოვისა ბოჭკა ორი:
ცარაელს თუ მივამზავსებთ,
შედარება დარჩეს სწორი.

„მანიჩუა“

ლია გარათი

ფოთის ნავთსადგურის მუშებათა ზოგიერთ ბ. ბ. რწმუნებულებს.

„ეშმაკის მათრახი“-ს „საახალწლო მილოცვებში“ სხვათა შორის თქვენც ხართ ნახსენები, რისთვისაც თურმე ჩემგან პასუხს თხოულობთ, მარა ის კი „დაგვიწყნიათ“ რომ ნიღაბის ქვეშ მყოფი კორესპოდენტის ქუჩაში ნახვა შეუძლებელია. ამისათვის არსებობს რედაქცია, რომელსაც უნდა მიმართოთ, არა პიროვნების აღმოსაჩენათ, არამედ ბრალედების გასაყალბებლათ. თუ თქვენ თავს შეურაცხყოფილათ გრძნობთ და ეს უმართლო არის წინადადებებს გაძღვეთ მოსთხოვით რედაქციას პასუხი. მე მზათ ვარ თქვენდა სამსახურად

თქვენი ბუბუნა.

ფოტო

ტერ. ს—ძეს. შარადა სუსტია, როგორც თვით საშარადე საგანი.

„აქლა გვჭირდება ჩვენ მწერი რუსები „Myxa“ ეძახის მისა ქართულსა სახელსა ბუ ჩამოვართვთ ეკადრის“

ამგვარ შარადას რაც „ეკადრის“ თქვენი მიუღმემელი მსჯავრისათვის მიგვინდვია.

ს—რელს. (კახეთის რკ. გზის დებო) სამწუხაროდ თქვენი ლექსი თვით კახეთის რკინის გზას გვაგონებს. მის წაკითხვაზე სამი თანამშრომელი დაიძვრა.

„ნიკოლამ ქრთა აიღო ჯიბუს ჩაა ხრიალა... ნიკოლას უხარია ლექსომ დაი გვიანა. ლექსომაც კარი გააღო ნიკოლამ. შიშით საშინლათ პირი დააღო ფულები სრულად არ მისცა მას და ჩამოდენიემ დააკლო კიდევაც.“

რაც უფრო შორს მივდივართ, ე. ი. რაც უფრო ვუახლოვდებით ჩალოუბანს და გურჯაანს, მით უფრო მეტი შიში გვიბურობს ხიფათისა.

„ქეიფობა ვაიმართა მეტი დიდი ამბავებით მაგიდაც დამშვენებულა ძველ ინდოურ ქათმებითა.“

კახეთში წინათ ძველი ღვინო იყო განთქმული. სჩანს ახლა, რკინისგზის გაყვანით, ეგ შეხედულობა შეიცვალა და ძველი ინდოური და ქათამია მოღაში.

მეზობელს (ბახვში) თქვენი ლექსი „ოცის თავი“ არ დაიბეჭდება არა მარტო იმიტომ, რომ ავტორის ვინაობა არ აწერია. გლახა ლექსის დაწერა თუ არ გრცხვენიათ, სახელისა და გვარის მოწერა რისთვის შეგრცხვიათ?

მარინეს დისწულს. მარინეს პატივისცემისათვის თქვენი „სცენა“ არ იბეჭდება.

ციხის უბნელს. ჩვენის აზრით იმან, რომელიც უწინ უყვარდა, უნდა გამოიწვიოს სამედიატორო სამართალში ის, რომელსაც მერე შეუყვარდა იმის გამოსარკვევათ, თუ რომელს უფრო უყვარს. გარდა ამისა უნდა დაინიშნოს მეორე რიგი მედიატორეთა იმის გამოსარკვევათ, თუ რომელი უფრო უყვარს გასათხოვარს და დაინიშნოს მესამე რიგი მედიატორეთა იმის გამოსარკვევათ, თუ ვისთან შეუღლება უფრო სასარგებლოა.

გოლგოთელს. მესტვირული ერთობ მოსაწყენია **შანთს.** შარადა სუსტია-

აღის. „კოპერატიულ ყრილობაზე“ დაგვიანებულია.

პატარას. (ძირულა.) თქვენ იწერებთ: „თუ არ დაიბეჭდოს ეგ ლექსი მომახსენეთ „ეშმაკის მათრახის“ საშვალეებით“ო. ბოდიშს ვიხდით, რომ მოხსენება დაგვიგვიანდა. თქვენი ლექსი: „თარეში შროშის მამასახლისისა“ ვერ იბეჭდება. აბა რა **პატარას** საქმე ასეთია კუბლეტი:

„წავიდა მამასახლისი, კიდევ მირბოდა ძალზედა! ვილაცა, ლამაზი ქალი, თურმე უცდიდა გზაზედა.“

„ვიში ნაჩაღ. უჩილიჩაშ“ განა ამისთანებს გასწავლიან? მამასახლისების მიბაძვა თქვენ ხელს არ მოგცემთ.

მირზა—ყულის. მძიმე ტვირთისთვის მოგიკიდიათ ხელი და ამით თუ აიხსნება, რომ იუმორი ერთობ სუსტობს. აიღეთ უფრო ხელმისაწვდომი თემა.

გერ. ცაცხვისძირელს. ძველი ამბავია.

დაეშვიდებით ბატონებო

მთელს საქრისტიანოსა და სამაჰმადიანო საქართველოს ელვის სისწრაფით ედება ყოველი შეგნებული ქართველის გულის სიღრმემდე აღმაშფოთებელი ცნობა, თითქოს ჩვენ მეზობელ ერს (ჯერ-ჯერობით არ ვასახელებთ რომ ეს ერი სომხებია) განზრახვა ჰქონდეს მიითვისოს

ჩვენი უდიდესი მგოსანი

სოლომონ ზურბიელია.

ჩვენმა მეზობლებმა რა ხრიკსაც არ უნდა მიმართონ ჩვენ ვერაფერი შეგვაკრობს. თამამად შეგვიძლია ვუთხრათ ქართველ ერს: „დამშვიდდით ბატონებო!“ „ეშმაკის მათრახის“ მახლობელ ნომერში დაიბეჭდება ამ საგანზე ბ-ნი მორიელის ფრიად საინტერესო განმარტება, რომელიც მთელი კაცობრიობის წინაშე საბოლოოდ ნათელ ჰყოფს როგორც უკვდავი მგოსნის ვინაობას, აგრეთვე ჩვენი მეზობლების განზრახვასაც.

ელოდეთ ბულდაეშვიდავით!

ყოველდღიური საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო კაზუთი

„ს ბ ქ ბ რ თ ვ ე ლ ო“

ყოველკვირეული სურათებიან დამატებით ღირს:

მთელის ფლით—15 მან., ნახევარის ფლით—9 მან., ხაშის თვით—5 მან., ერთის თვით—1 მ. 80 კაპ ფოსტით ერთი თვით გაზეთის გამოცემა არ იძნება.

წლიურ ხელის მოწერის ფასი შეიძლება ნაწილ-ნაწილად იქნას გარდახდილი შემდეგის წესით: ხელის მოწერის დროს—7 მან; პირველ მარტისთვის 5 მან და პირველ იანვრისათვის 3 მან. ვისაც წლიურად სურს გაზეთის გაწერა, ეს უნდა მოიხსენიოს პირველსავე ხელის მოწერის დროს. მისამართის გამოცვლისათვის ქალაქგარეთელმა ხელის მომწერმა უნდა წარმოადგინოს 50 კ. ფოსტის მარკა.

რედაქციის მისამართი: თბილისი მოსკოვის ქ. № 4. ანუ ფოსტის ყუთი № 76 (ПОЧТ. ЯЩИКЪ № 76)

† რედაქტორი: ს. შანშიაშვილი.

კანტორა ღიაა: დღით—9-ან— 3 საათამდე, საღამოს— 5-ან—7 საათამდე. † გამომცემელი: ამხანაგობა „საქართველო“.

ყოველ-კვირული იუმორისტული გამოცემა

მ მ მ მ მ მ მ

მიიღება ხელისმოწერა 1917 წლისათვის

ჟურნალის ფასი:	12 თვით	7 მ.	—
	6 თვით	4 მ.	— კ.
	3 თვით	2 მ.	— კ.
	1 თვით	—	70 კ.

ეშმაკის მათრახში დაიბეჭდება მხ ოჯლოდ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები, არაკები, შარადები, გამოცანები, ნაკვესებიდა სხვა.

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებს ე შ მ ა კ ი, ხოლო გამომცემის საქმეს კანტორა „გ ა ნ ა თ ლ ე ბ ა“

რედაქცია სთხოვს როგორც თანამშრომლებს, ისე ხელის მომწერლებს რომ მასალები და ფული ამ ადრესზე: გამოიგზავნონ Тифлисъ, С. Р. Таварткиладзе, Ольгинская, 6 поч. ящ. № 96.

„თ ა ნ ა მ ე ღ რ ო ვ ე ა ზ რ ი“

მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის

გაზეთი ღირს როგორც თფილისში, ისე პროვინციაში მთელი წლით 15 მანეთი, ნახევარი წლით 8 მ. ხაში თვით 4 მან 20 კაპ., ერთი თვით 1 მან. 40 კაპ.

გაზეთის ფასი ხელის მომწერლებმა წინდაწინ. უნდა გადაიხადონ, ნისიათ არაფის გაეკზავნება. ფოსტით ხელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოიგზავნონ: Тифлисъ, почтовый ящикъ № 199, Власію Малакіевичу Бохохадзе.

თფილისის ხელის მომწერლებმა ფული უნდა შეიტანონ კანტორა „განათლებაში“ ოფისს ქუჩა № 6.

რისხვა დაღიანისა!

უპანასკნელი „რეჟერვი“

სამსონ ძლიერი. ტოროტაძე!
ტოროტაძე. რას ინებებთ ბატონიშვილო?

— წადი, წაიყვანე ლლონტი და ვიდრე დაპკრავდეს მეცხრე ჟამი ძილის პირისა მოსპე დასელები და გაიყვანე ჩვენი კანდიდატები.

— მესმის ბატონიშვილო!

— ტოროტაძე!

— რას ინებებთ, ბატონიშვილო.

— ღალატს მიჩვეული ხარ, ჩვენც არ გავგ-

ყილო.

— ?..

თედო ლლონტი. აი, ჩემო კარგო, იქ საარჩვენო ყუთი სდგას, მივალოთ და ჩავაგდებთ პაკეტს საზ. წევრი. № 822. კი, შეილო, მე კი ჩავაგდებ, მაგრამ შენ არ მომატყუილო...